

**Miejsce
na naklejkę**

MHM-P1_1P-092

**EGZAMIN MATURALNY
Z HISTORII MUZYKI**

**MAJ
ROK 2009**

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 16 stron i płytę z nagraniami. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera 30 zadań. Do zadań nr 6, 13, 15, 16 i 18 dołączone są przykłady dźwiękowe nagrane kolejno na płycie. Rozwiązuj te zadania po wysłuchaniu przykładów. Zadania te oznaczone są .
3. Rozwiązania wszystkich zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
7. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
100 punktów

Życzymy powodzenia!

**Wypełnia zdający
przed rozpoczęciem pracy**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

**KOD
ZDAJĄCEGO**

Zadanie 1. (2 pkt)

Poniżej podano listę szkół i ugrupowań artystycznych oraz nazwisk kompozytorów. Zestaw nazwisko kompozytora z odpowiadającą mu szkołą lub grupą artystyczną. W tym celu przyporządkuj cyfry po jednej literze.

1. Potężna Gromadka	A. Olivier Messiaen
2. Szkoła Flamandzka	B. Orlando di Lasso
3. Młoda Francja (La jeune France)	C. Karol Szymanowski
4. Młoda Polska w muzyce	D. Francesco Landini
	E. Modest Musorgski

1.	
----	--

2.	
----	--

3.	
----	--

4.	
----	--

Zadanie 2. (3 pkt)

Poniżej podano trzy zdania opisujące sylwetki polskich kompozytorów XIX i XX w. Przy każdym zdaniu podaj nazwisko kompozytora, którego ono dotyczy.

A. *Wybitny pianista – wirtuoz, kompozytor m.in. opery „Manru”, a także premier rządu polskiego.*

.....

B. *Kompozytor polski, taternik, twórca kilku poematów symfonicznych i autor Koncertu skrzypcowego A-dur.*

.....

C. *Wirtuoz skrzypiec, autor m.in. mazurków, kujawiaków i polonezów koncertowych, które świadczą o jego zainteresowaniu stylem narodowym.*

.....

Zadanie 3. (1 pkt)

Uzupełnij zdanie, wpisując w miejsce kropek nazwisko odpowiedniego kompozytora.

Messe de Notre Dame ..... uznawana jest za pierwszą pełnocykliczną mszę wielogłosową znanego z nazwiska kompozytora.

Zadanie 4. (3 pkt)

Kompozytorzy polscy XIX w. często tworzyli muzykę do tekstów polskich poetów doby romantyzmu. Uzupełnij tabelę. Podaj dwa nazwiska kompozytorów oraz nazwisko poety, do którego wierszy skomponowali oni wskazane utwory.

Tytuł utworu	A. Kompozytor	B. Poeta
<i>Precz z moich oczu</i> <i>Moja pieśzczołka</i>	1.	
<i>Sonety krymskie</i> ballada <i>Pani Twardowska</i>	2.	

Zadanie 5. (2 pkt)

Béla Bartók zajmował się etnografią muzyczną, która wywarła duży wpływ na jego twórczość. Wymień dwa dzieła Bartóka, które inspirowane są folklorem.

1. ....

2. ....

Zadanie 6. (5 pkt) 🎧

Wysłuchaj przykładu muzycznego – jednej z części serenady Wolfganga Amadeusza Mozarta, a następnie wykonaj polecenia.

A. Przy pomocy terminów wybranych z podanej listy określ obsadę, fakturę i formę wysłuchanego fragmentu utworu oraz funkcję, jaką pełniła muzyka tego rodzaju w czasach Mozarta. W tym celu podkreśl po jednym odpowiednim terminie z każdego zestawu.

Obsada:	kwartet smyczkowy	mała orkiestra klasyczna	orkiestra smyczkowa
Faktura:	homofonia	monofonia	polifonia
Forma:	wariacje	rondo	fuga
Funkcja:	muzyka teatralna	muzyka salonowa	muzyka plenerowa

B. Podaj nazwę barokowej formy cyklicznej, z której wywodzi się serenada.

.....

Wypełnia egzaminator!	Nr zadania	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Maks. liczba pkt	2	3	1	3	2	5
	Uzyskana liczba pkt						

Zadanie 7. (5 pkt)

Ludwig van Beethoven jest autorem kilku koncertów instrumentalnych.

A. Podaj, ile skomponował koncertów i na jakie instrumenty solowe.

.....
.....

B. Wskaż dwie cechy typowe dla koncertu klasycznego występujące w koncertach Beethovena.

1. ....
2. ....

C. Wskaż dwie nowe cechy wprowadzone do koncertu przez Beethovena.

1. ....
2. ....

Zadanie 8. (2 pkt)

Podaj po jednym przykładzie części tanecznej i nietanecznej, które dodawano do czterech podstawowych tańców w suicie barokowej.

Część taneczna: .....

Dodatkowa część nietaneczna: .....

Zadanie 9. (5 pkt)

Podaj trzy argumenty uzasadniające tezę, że Stanisław Moniuszko jest przedstawicielem stylu narodowego w muzyce polskiej XIX w. Dwa przytoczone argumenty zilustruj przykładami dzieł kompozytora (po jednym dla każdego argumentu).

1. ....
.....

2. ....
.....

3. ....
.....

Zadanie 10. (4 pkt)

A. Podaj nazwę nurtu stylistycznego, którego wpływy widoczne są w drugim okresie twórczości Karola Szymanowskiego.

.....

B. Wskaż jeden wybrany fakt z biografii kompozytora, który mógł wpłynąć na styl jego twórczości w tym okresie.

.....

C. Wymień trzy kompozycje Szymanowskiego z drugiego okresu twórczości, reprezentujące różne gatunki muzyczne.

1. ....

2. ....

3. ....

Zadanie 11. (2 pkt)

Przyporządkuj wymienionym formom (gatunkom) odpowiednie ich współczynniki. W tym celu wpisz obok cyfr odpowiednie litery.

1. opera	A. ostinato
2. rondo	B. kuplet
3. passacaglia	C. kontrapunkt stały
4. fuga	D. recytatyw
	E. nomos

1.	2.	3.	4.
----	----	----	----

Zadanie 12. (3 pkt)

Rozstrzygnij, czy podane zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Wpisz obok zdania literę P (prawda) lub F (fałsz).

A.	<i>Tibia była w starożytnej Grecji ważnym instrumentem towarzyszącym czytaniu poezji.</i>	
B.	<i>W starożytnej Grecji do budowy liry używano materiałów naturalnych, takich jak skorupa żółwia, czy rogi.</i>	
C.	<i>Już w starożytności dostrzegano w muzyce siłę oczyszczającą, zwaną katharsis.</i>	

Wypełnia egzaminator!	Nr zadania	7.	8.	9.	10.	11.	12.
	Maks. liczba pkt	5	2	5	4	2	3
	Uzyskana liczba pkt						

Zadanie 13. (3 pkt) 🎧

Wysłuchaj trzech fragmentów muzycznych, które reprezentują różne techniki lub kierunki stylistyczne muzyki XX w. Przyporządkuj przykłady muzyczne wymienionym poniżej terminom, wpisując w rubrykę tabeli odpowiedni numer przykładowego muzycznego (dwie rubryki pozostaną puste).

Technika/kierunek stylistyczny	Numer przykładowego
Witalizm	
Muzyka konkretna	
Impresjonizm	
Ekspresjonizm	
Neoklasycyzm	

Zadanie 14. (2 pkt)

Wymień trzy gatunki cykliczne, w których klasycy wiedeńscy stosowali formę *allegro sonatowego*.

1. ....
2. ....
3. ....

Zadanie 15. (4 pkt) 🎧

A. Po wysłuchaniu przykładowego dźwiękowego określ epokę, w której powstał utwór.

.....

B. Wybierz z poniższej listy trzy terminy (po jednym z każdej grupy), które charakteryzują cechy języka muzycznego utworu. Podkreśl wybrane terminy.

Śpiew: sylabiczny, neumatyczny, melizmatyczny

System: dur-moll, modalny, 12-dźwiękowy

Faktura: monofoniczna, homofoniczna, polifoniczna

Zadanie 16. (3 pkt) 🗣️

Przykład dźwiękowy to fragment jednego z utworów, jakie Georg Friedrich Händel tworzył, improwizując w przerwach między częściami swych wielkich dzieł wokально-instrumentalnych.

A. Po wysłuchaniu nagrania określ gatunek tego utworu.

.....

B. Podaj nazwę gatunku wokально-instrumentalnego, o którym wyżej mowa.

.....

C. Wskaż kraj, w którym Händel tworzył dzieła należące do obu gatunków.

.....

Zadanie 17. (4 pkt)

A. Podaj wspólną nazwę ostatnich dwunastu symfonii Josepha Haydna.

.....

B. Wyjaśnij, jaki fakt z biografii kompozytora miał wpływ na nazwę tych symfonii.

.....

C. Niektóre symfonie z tej grupy mają charakterystyczne tytuły. Podaj ich dwa przykłady.

1. ....

2. ....

Zadanie 18. (3 pkt) 🗣️

A. Wysłuchaj fragmentu utworu, o którym jego autor Sergiusz Prokofiew powiedział: „*Tak mógłby napisać Haydn, gdyby żył w naszych czasach.*” Podaj dwie cechy tej kompozycji, będące nawiązaniem do stylu czasów Haydna.

1. ....

2. ....

B. Podaj nazwę kierunku muzyki XX w., do którego można zaliczyć wysłuchany utwór.

.....

Wypełnia egzaminator!	Nr zadania	13.	14.	15.	16.	17.	18.
	Maks. liczba pkt	3	2	4	3	4	3
	Uzyskana liczba pkt						

Zadanie 19. (2 pkt)

Witold Lutosławski stosował w swojej twórczości charakterystyczny sposób kształtowania formy zwany *formą łańcuchową*.

A. Wyjaśnij znaczenie tego terminu.

.....
.....
.....

B. Podaj tytuł utworu tak kształtowanego.

.....

Zadanie 20. (1 pkt)

Uzupełnij zdanie, wpisując w miejsce kropek odpowiedni termin.

Francuscy muzycy tworzący w średniowieczu jednogłosowe świeckie pieśni określani są jako .....

Zadanie 21. (2 pkt)

W jednym ze swoich polifonicznych cykli mszalnych Bartłomiej Pękiel wykorzystał melodie polskich pieśni wielkanocnych.

A. Wybierz z poniższej listy nazwę, która stanowi tytuł tego cyklu. Podkreśl tę nazwę.

Missa solemnis, Missa sine nomine, Missa paschalis, Missa de profundis

B. Podaj nazwę epoki, w której tworzył Pękiel.

.....

Zadanie 22. (3 pkt)

Fragment utworu przytoczony na stronie 9 to przykład jednego z gatunków koncertu.

A. Określ ten gatunek koncertu. ....

B. Wskaż epokę, w której powstał utwór. ....

C. Podaj jedną cechę utworu wskazującą na tę epokę.

.....

Przykład nutowy

The image shows a musical score for a piece titled "Deus in nomine tu-o sal-tum me fac. in no-mi-ne tu-o sal-tum me fac." The score is arranged in systems, each containing staves for Violin I (Vni I), Violin II (Vni II), Viola (Fg. B.c.), Bassoon (B.), and Bass (B.c.). The music is in 2/4 time and features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The lyrics are written below the Bassoon and Bass staves. The score includes measure numbers 5, 10, 15, 20, 25, and 30. The lyrics are: "De - us in no - mi - ne tu - o sal - tum me fac. in no - mi - ne tu - o sal - tum me fac." The score ends with a double bar line and a fermata over the final note.

Wypełnia egzaminator!	Nr zadania	19.	20.	21.	22.
	Maks. liczba pkt	2	1	2	3
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 23. (2 pkt)

W poniższym przykładzie zaznaczono krzyżykami (+) zjawisko rytmiczne określane jako wartość dodana.

A. Podaj nazwisko francuskiego kompozytora XX wieku, który wprowadził ten środek rytmiczny.

.....

B. Wyjaśnij, jaki efekt muzyczny chciał osiągnąć kompozytor, stosując wartości dodane.

.....

.....

Zadanie 24. (7 pkt)

W muzyce baroku dużą popularnością cieszyły się niesceniczne formy wokально-instrumentalne, takie jak *oratorium* czy *pasja*.

A. Podaj po jednym tytule dzieł tych gatunków w twórczości Jana Sebastiana Bacha.

Oratorium: .....

Pasja: .....

B. Podaj epoki, w których rozpoczyna się historia tych gatunków.

Oratorium: .....

Pasja: .....

C. Starszy z tych gatunków wskrzesił w XX wieku Krzysztof Penderecki. Podaj pełny tytuł dzieła Pendereckiego.

.....

D. Wymień jedną cechę tego dzieła Pendereckiego, wskazującą na łączność z barokową tradycją.

.....

E. Wymień jedną cechę tego dzieła Pendereckiego typową dla muzyki XX wieku.

.....

Zadanie 25. (4 pkt)

Uzupełnij tabelę dotyczącą epoki renesansu.

A.	Ramy czasowe epoki (lata lub wiek)	.....
B.	Dwie wybrane szkoły kompozytorskie	1. .... 2. ....
C.	Dwóch wybranych kompozytorów <u>polskiego</u> renesansu	1. .... 2. ....
D.	Dwa wybrane gatunki muzyki instrumentalnej wykształcone w tej epoce	1. .... 2. ....

Zadanie 26. (3 pkt)

Uzupełnij poniższe zdania.

A. Pieśni bez słów, nokturny i kaprysy należą do gatunku określanego nazwą .....

B. Gatunek ten był charakterystyczny dla epoki .....

C. W epoce tej pieśni bez słów komponował .....

Wypełnia egzaminator!	Nr zadania	23.	24.	25.	26.
	Maks. liczba pkt	2	7	4	3
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 27. (2 pkt)

Na osi czasu zaznacz literami (A, B, C, D) wiek, z którym związane są poniższe szkoły kompozytorskie, kompozytorzy, style lub gatunki.

- A. Wiek, w którym działał Palestrina.
- B. Wiek, w którym powstała opera werystycka.
- C. Wiek, w którym powstał koncert instrumentalny.
- D. Wiek, w którym działali kompozytorzy zaliczani do szkoły burgundzkiej.

wiek	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX
------	-----	------	----	---	----	-----	------	-----	----	-----	------	-------	-----	----

Zadanie 28. (5 pkt)

Jeden z kompozytorów polskich, żyjący na przełomie dwóch epok, stworzył zbiory kompozycji kościelnych zatytułowane: *Offertoria totius anni* i *Communiones totius anni*.

- A. Podaj imię i nazwisko kompozytora.

.....

- B. Podaj, na przełomie których stuleci działał ów kompozytor.

.....

- C. We fragmencie dzieła z tego zbioru (*Magnificat*, przykład nutowy na stronie 13) występuje charakterystyczna technika kompozytorska związana z obsadą wykonawczą. Podaj jej nazwę.

.....

- D. Wymień dwie włoskie szkoły kompozytorskie, w których stosowano tę technikę.

1. ....

2. ....

Przykład nutowy

The musical score is written in common time (C) with a mezzo-forte (mf) dynamic. It features three systems of vocal parts and piano accompaniment.

CHORUS I: Includes Cantus, (Cantus II) Altus I, Altus II, and Tenor. The lyrics are: A - ni - ma me - a Do - mi - num, a - ni - ma me - a Do - mi -

CHORUS II: Includes Cantus, Altus, Tenor, and Bassus. The lyrics are: A - ni - ma me - a Do - mi -

CHORUS III: Includes Altus, Tenor, Bassus I, and Bassus II. These parts are currently silent in the provided notation.

Wypełnia egzaminator!	Nr zadania	27.	28.
	Maks. liczba pkt	2	5
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 29. (3 pkt)

Poniższa ilustracja jest karykaturą muzyki symfonicznej Gustawa Mahlera.

Podaj trzy cechy twórczości tego kompozytora uzasadniające przedstawienie jej w taki sposób.

1. ....

2. ....

3. ....

Zadanie 30. (10 pkt)

W krótkiej wypowiedzi scharakteryzuj dramat antyczny w starożytnej Grecji. Uwzględnij czas powstania, rodzaje dramatu oraz sposób jego wystawiania. Wskaż gatunek muzyczny wykształcony w jednej z późniejszych epok, który w założeniu jego twórców miał być nawiązaniem do dramatu antycznego. Podaj czas i miejsce powstania tego gatunku, a na przykładzie wybranego dzieła wskaż sposób nawiązania w nim do antyku.

Dotted lines for writing.

Wypełnia egzaminator!	Nr zadania	29.	30.
	Maks. liczba pkt	3	10
	Uzyskana liczba pkt		

BRUDNOPIS